

Személyiségfejlődési zavarok pszichológiája - 1

Dr. József István

Követelmények

Otthon elkészítendő dolgozat a megjelölt szakirodalom és a rendelkezésre álló ppt-k felhasználásával.

Feladat: „Találkozásom a személyiségfejlődési zavarral”

- Egy a tanultak alapján „azonosított” probléma bemutatása.
- Miért gondolom, hogy személyiségfejlődési zavarról van szó?
- Hogyan hatott rám az eset?
- Hogyan hatott a környezetére az eset?
- Felfedezhetők voltak-e bizonyos sztereotípiák a környezetben, ha igen melyek voltak azok?
- Próbált-e valamit kezdeni valaki a bemutatott problémával? Ha igen mik voltak ezek?
- Egyéni reflexió a bemutatott problémával kapcsolatban

A dolgozatot 3-5 oldal terjedelemben kérem (előlap nélkül, 12-es betűnagyságban) a dr.jozsef.istvan@gmail.com email címre legkésőbb 2021. december 10-ig.

Kötelező irodalom

- Kernberg, P. F., Weiner, A. S., Bardenstein, K. K.: Személyiségzavarok gyermek és serdülőkorban
- Ranschburg Jenő: Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban
- Murányi-Kovács Endréné, Kabainé Huszka Antónia: A gyermekkori és a serdülőkori személyiségzavarok pszichológiája
- Előadásvázlatok

Ajánlott irodalom

- Döme László: Személyiségzavarok
- Nemes Livia: Pszichogén tünetképződés a kisiskoláskorban
- Peurifoy, R. Z.: Szorongás, fóbiák, pánik
- Vetró Ágnes: Gyermek- és ifjúságpszichiátria, mentálhigiéné

Amit a személyiségzavarról tudni kell

Személyiségzavar - terápia általános kudarca v. továbbküldés, másnak átadása

„Isten nem ver Bobbal”

börtönlakók, drogosok, járadékból élők, háziorvoshoz fordulók nagy százaléká

Pszichiátria – személyiségzavar – címke –
deviáns, bűnöző, haszontalan, beteg lelkű,
élhetetlen

Mit lehet velük kezdeni?

Orvosok nem kedvelik – nem csak tüneti kezelést igényel.

A személyiségzavar az egyén kétségbeesett öngyógyítási kísérlete.

Szentek, művészek, forradalmárok, reformerek, feltalálók.

A személyiségzavarban szenvedő nem érzi belső kinként, szenvedésként a másokat néha kegyetlenül zavaró tüneteket, ezért motiválatlan a kezelésre.

A személyiségzavar jellemzői

1. Stresszre, megterhelésre reakciójuk erős, heves, hajlíthatatlan.
2. Munka terén és szeretetkapcsolataikban működészavaruk van, ami nagyon erős (erősebb, mint neurózisban)
3. Interperszonális konfliktusaik rendszerint problematikus viselkedéshez vezetnek.
4. Különleges képességeikkel „tudják kezelni mások idegeit.”
5. Hibáikból nem tanulnak, emocionális gyötrelmeiket inkább elfogadják, semhogy megtanuljanak vele élni.
6. A személyiségzavarok mindig interperszonális kontextusban jelennek meg (hipochondriás vagy paranoid – lakatlan sziget)
7. Személyes határok figyelmen kívül hagyása – tolakodó, indolens, dependens magatartás

A személyiségzavar kényszerű fegyverszünet a többi emberrel, akivel sem együtt, sem külön élni nem lehet.

Nem érez empátiát, képtelen úgy látni magát, ahogy mások látják – viselkedése állandó megütközést és csalódást kelt másokban. Betegnek vagy elviselhetetlennek tekintik.

Bűvös kör – egyre rosszabb és rosszabb lesz a viselkedése az interperszonális kapcsolatai miatt.

Korábban a gyerekekre nem lehet kimondani, hogy valamilyen személyiségzavarban szenvednek.

Felmérések: 9-19 éves kor között is igen nagy gyakoriság.

Ebben a populációban ezek a zavarok

- fokozott szuicid viselkedéssel,
- devianciával,
- tanulmányi kudarcokkal,
- a társas kapcsolatok problémáival és
- szerabúzással járnak együtt.

A fentiekén túl rontják más kórképekben (szorongásos, affektív, evési stb. zavarokban szenvedő betegek prognózisát.

A felnőttkori személyiségzavarokra vonatkozó kutatási eredmények hangsúlyozzák ezek korai előfutárait (azaz a gyermekkori megjelenést), mégis megkérdőjeleződött ezek jelenléte a gyermekeknél és serdülőknél.

- gyakorlati szempont: hosszú és költséges kezelés – megbiztosítók
- elméleti szempont: a szakemberek nehezen fogadják el, hogy szenvedhet a fejlődő gyermek olyan mértékű zavarban, amely befolyásolja a környezetéhez és önmagához való viszonyát.

Történeti áttekintés

Társadalmi normák – mi a társadalom által elfogadott?

Írott és íratlan törvények határozzák meg a jó, helyes, normális viselkedést

A normák a kultúra termékei, a normák kultúránként eltérnek

„Normális” és „abnormális”

Pl.: homoszexualitás

szexualitás – arab világ, Európa, USA

Pszichiátria története – keveset tudunk a történelem előtti időkről.

Ósi kultúrák

természetfeletti erők hatásai - Isten bosszúja, gonosz lelkek mesterkedése

„megszállottság”

(kínai, egyiptomi, görög, héber kultúra)

Indiánok – megszállta a Nagyszellem - tisztelet

Biblia:

Ótestamentum - Saul depressziója, féltékenysége, gyilkos indulatai Dávid irányában
Újszövetség – Jézus útjai során számos esetben találkozott a gonosszal megszállott emberekkel (disznó konda)

Exorcizmus – technikái különbözőek

enyhe – varázslatok, hangos zaj keltése, szenteltvízzel itatás, füstölés

erős – brutális kínzások

I. e. IV.-V. század **Hippokratész** – a zavarok oka nem a természetfeletti erőkből van, hanem belül, az emberből fakadóan

I. e. I.-II. század **Aszklepiadész** és **Galénosz**

A Római Birodalom után a civilizáció hanyatlása – egyház térnyerése, lélek újraértelmezése, Szentháromság.

Ismét exorcizmus

1484 **VIII. Ince pápa** – pápai bulla - inkvizíció
el kell tüntetni a társadalomból az oda nem illőket
boszorkányperek, istenítéletek, próbák

kettős hatás – a testi és szellemi fogyatékosok egyre több szájalmat és megértést kaptak.

Magatartászavaros gyermekek sorsa

A 18. század végéig kevés a nyom.

Főként az adott korra jellemző nevelési eszközökkel próbálták kezelni.

„par excellence” – tökéletlen ember
pálca, ostor, stb...

Középkor: az ember (tehát a gyermek is) az eredendő bűn hordozója.

A gonosz a gyermekbe is beleszállhat.

A XV. századtól terjed el Európában a pszichológiailag zavart emberek intézeti elhelyezése - „**azilum**”

Nem a gyógyítás, hanem a **zavart emberek izolálása** a cél.

XVIII. század Baptiste Pussin – megtiltja a bántalmazást

Ph. Pinel – világos, napos kórtermek, beszélgetések

A század a gyermekek szempontjából is jelentős: **francia felvilágosodás**

XIX. század E. Kraepelin:

A pszichiátria kézikönyve